

Наталія Гусєва

к. геогр. н., доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: nataliya.guseva@karazin.ua, <https://orcid.org/0000-0002-3620-1213>

Костянтин Маляренко

здобувач третього рівня вищої освіти
кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: kostiantyn.maliarenko@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0008-1306-7702>

Олександр Лимар

здобувач третього рівня вищої освіти
кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: oleksandr.lymar@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0005-8939-3801>

ПРІОРИТЕТНІ СФЕРИ І ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

До повномасштабного російського вторгнення пріоритетними галузями економіки визначалися агропромисловий, житлово-комунальний і машинобудівний комплекси, транспортна інфраструктура, курортно-рекреаційна сфера і туризм, переробна промисловість та фармацевтика. У сучасних реаліях стали надзвичайно важливими галузі, які забезпечують життєдіяльність громадян та зміцнюють обороноздатність держави, а в майбутньому стануть локомотивом для відновлення української економіки.

Серед існуючих варіантів слід зазначити наступні: 1) military-tech (високотехнологічне озброєння); металургія, гірнична промисловість і машинобудування; сільське господарство та харчова промисловість; ІТ-галузь (Міністерство економіки України, 2022 рік); 2) будівельна галузь та військово-промислові комплекси, серед інших сфер – агропромисловий сектор, зокрема сільське господарство, медична сфера, металургія та важка промисловість, інформаційні технології, освіта та наука, транспорт і перевезення (опитування, проведене групою «Рейтинг», 2023 рік); 3) сільське господарство, металургійна промисловість та металообробка, стартапи та ІТ, серед інших сфер – будівельний сектор, військова промисловість, енергетичний сектор та медицина (економічні дослідження, 2022-2024 роки); 4) оборонно-промисловий комплекс, металургія та металообробка, енергетика, агропромисловий комплекс, фармацевтика, логістика та інфраструктура, видобуток природних ресурсів, меблева та деревообробна промисловість, інноваційні технології, промислове виробництво («Advantage Ukraine», 2022 рік); 5) енергетика, зелена металургія, логістика і транспорт, ІТ-сектор та діджиталізація, агропромисловий сектор (Міністерство економіки України, 2024 рік); 6) машинобудівна галузь; хімічна та нафто-хімічна галузь; вугільна промисловість; оборонна промисловість; ядерна промисловість; наукова та науково-технічна діяльність; сільське господарство; охорона здоров'я («Концепція Державної цільової науково-технічної програми з використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки на період до 2026 року», 2024 рік).

Ключові слова: Україна, пріоритетні галузі і сфери економіки, повномасштабна війна, платформа «Advantage Ukraine», відновлення України, трансформація економіки.

Як цитувати: Гусєва, Н., Маляренко, К., Лимар, О. (2024). Пріоритетні сфери і галузі економіки України: трансформації в умовах війни. *Часопис соціально-економічної географії*, 36, 75-82. <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2024-36-07>

In cites: Husieva, N., Maliarenko, K., Lyamar, O. (2024). Priority sectors and industries of the Ukraine's economy: transformations during the war. *Human Geography Journal*, 36, 75-82 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2024-36-07>

Постановка проблеми. Визначення пріоритетних сфер і галузей економіки України – важливе завдання державної соціально-економічної політики, особливо в умовах повномасштабної війни. Ці сфери і галузі мають постійно перебувати в фокусі уваги держави та українського суспільства, оскільки від них залежить життєдіяльність громадян та обороноздатність держави, а в майбутньому – успішність відновлення української економіки. Законодавче

визначення пріоритетних сфер і галузей економіки дозволить їм отримувати ряд преференцій від держави (податкові та митні пільги, державну підтримку, пріоритетне фінансування тощо), що суттєво збільшить їх інвестиційну привабливість та стимулюватиме подальший інтенсивний розвиток.

Слід також відзначити, що пріоритетний розвиток ряду галузей економіки є необхідною умовою для вступу України в ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій за темою дослідження. Теоретичні і практичні аспекти визначення пріоритетних сфер і галузей економіки зустрічаються в працях багатьох як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників. Так, заслуговують на увагу дослідження В. Александрова (з співавторами) [1], Ю. Кіндзерського [5], Н. Кудрицької [6], А. Мазаракі, Н. Петришиної [9], Д. Прейгер, Д. Родрік, І. Свидрук (з співавтором) [13], Н. Тарасової (з співавторами) [14], О. Черненка [16] та ряду інших.

В 2012-2013 роках було прийнято ряд нормативно-правових актів щодо пріоритетних сфер і галузей економіки України. Так, Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» визначив основи державної політики в інвестиційній сфері протягом 2013-2032 років щодо стимулювання залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки [3]. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки» було визначено, які ж галузі економіки є для країни пріоритетними [11]. В 2022-2023 роках, у зв'язку з розгортанням на території України повномасштабної війни та зміною пріоритетів як у внутрішній, так і в зовнішній політиці, ці нормативно-правові акти втратили чинність.

Отже, визначення пріоритетних сфер і галузей економіки в нових реаліях існування української держави є надзвичайно актуальною проблемою та потребує досліджень.

Метою статті є визначення пріоритетних сфер і галузей економіки України до, під час і після закінчення повномасштабної війни. Реалізація зазначеної мети зводиться до виконання наступних **дослідницьких завдань**: розглянути пріоритетні сфери і галузі економіки України до початку російсько-української війни; проаналізувати трансформації пріоритетних сфер і галузей економіки України у зв'язку з повномасштабним російським вторгненням; визначити сфери і галузі економіки, які будуть пріоритетними для України після закінчення війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. До повномасштабного російського вторгнення пріоритетними галузями економіки вважалися галузі, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній конкурентоспроможній екологічно чистій продукції, високоякісних послугах, які реалізують державну політику щодо розвитку виробничого та експортного потенціалу, створення нових робочих місць [3]. Відповідно до цього пріоритетними визначалися *агропромисловий, житлово-комунальний і машинобудівний комплекси, транспортна інфраструктура, курортно-рекреаційна сфера і туризм, переробна промисловість та фармацевтика* (рис. 1).

Для стимулювання розвитку пріоритетних галузей економіки та збільшення їх інвестиційної привабливості було затверджено ряд преференцій для інвесторів, які вкладали кошти в них (податкові та митні пільги, державна підтримка, додаткове фінансування тощо) [3].

З початком повномасштабної війни погляди на визначення і перелік пріоритетних галузей економіки зазнали суттєвої трансформації. Так, у сучасних реаліях стали надзвичайно важливими галузі, які забезпечують життєдіяльність громадян та зміцнюють обороноздатність держави, а в майбутньому стануть локомотивом для відновлення української економіки [7; 15]. Єдиного погляду щодо переліку таких галузей наразі не існує. Навесні 2022 року Міністерство економіки України серед пріоритетних галузей, яким необхідна особлива підтримка під час війни, зазначало *сільське господарство, виробництво продуктів харчування, роздрібну торгівлю, комунальні та енергетичні послуги, виробництва, що працюють над мобілізаційними замовленнями* [7]. Наприкінці 2022 року в аспекті майбутнього відновлення української економіки було зазначено, що Уряд робить ставку на розвиток чотирьох пріоритетних галузей – *military-tech (високотехнологічного озброєння); металургії, гірничої промисловості і машинобудування; сільського господарства та харчової промисловості; IT-галузі* (рис. 2).

І якщо всі інші галузі ефективно розвивалися в Україні і до війни, то *military-tech* стала новою галуззю у фокусі розвитку держави. Україна на сьогоднішній день виступає як великий полігон: військова продукція розробляється, виготовляється й одразу ж випробовується в дії. Крім того, зрозуміло, що безпекові питання будуть пронизувати всі сфери суспільного життя і після війни. Очікується, що вітчизняне виробництво високотехнологічного озброєння (*military-tech*) зможе і забезпечувати сучасним озброєнням власні силові структури, і виробляти продукцію на експорт. Як зазначає міністр економіки України Юлія Свириденко, «зараз це наш основний пріоритет, виходячи з тієї реальності, що маємо» [15].

Уряд України також наголошує на необхідності суттєвого збільшення *глибокої переробки*. 2022 рік показав, що у зв'язку з блокуванням ряду українських портів Росією, скороченням вантажних залізничних перевезень та припиненням діяльності повітряного транспорту, наша держава фізично не могла експортувати великі обсяги продукції. Тому з точки зору життєдіяльності економіки вкрай необхідно зменшувати обсяги експорту сировини без втрати обсягів експортної виручки. Це можливо тільки при експорті продукції глибокої переробки [15].

Опитування, проведене групою «Рейтинг», показало, що сучасні українці вважають перспективними, особливо в післявоєнний час, два сектори економіки – *будівельну галузь та військово-промисловий комплекс*. Серед інших сфер названо *агропромисловий сектор*, зокрема *сільське господарство, медичну сферу, металургію та важку промисловість, інформаційні технології (IT), освіту та науку, транспорт та перевезення, торгівлю, культуру і туризм, легку промисловість* [8].

Згідно сучасних економічних досліджень, для швидкого післявоєнного відновлення і зростання Україна має зосередитися на розвитку *сільського господарства, металургійної промисловості та*

металообробки, стартапів та IT. Слід також інтенсивно розвивати будівельний сектор, військову промисловість, енергетичний сектор та медицину.

Відбудова інфраструктури, логістичні проекти, деревообробка, меблеве виробництво також мають перебувати у фокусі розвитку держави [8].

Рис. 1. Пріоритетні галузі економіки України, 2013-2023 роки (побудовано авторами за [11])
 Fig. 1. Priority industries of the Ukraine's economy, 2013-2023

Рис. 2. Пріоритетні галузі економіки України, які стануть локомотивом відновлення економіки (побудовано авторами за [15])
 Fig. 2. Priority industries of the Ukraine's economy, that will become the engine for the economy's recovery

В рамках кампанії «Advantage Ukraine», яка була розроблена рекламним холдингом WPP за підтримки Президента України та презентована у вересні 2022 року на відкритті Нью-Йоркської біржі перед керівниками найбільших світових компаній, було визначено десять пріоритетних галузей економіки України, зокрема *оборонно-промисловий комплекс, металургія та металопереробка, енергетика, агро-промисловий комплекс, фармацевтика, логістика та*

інфраструктура, видобуток природних ресурсів, меблева та деревообробна промисловість, інноваційні технології, промислове виробництво. З метою стимулювання їх розвитку та залучення іноземних інвестицій на єдиній інформаційній платформі в рамках цих галузей було зібрано понад 500 інвестиційних проєктів та можливостей на суму більше 400 млрд. дол. (рис. 3) [18].

Рис. 3. Інвестиційне меню платформи «Advantage Ukraine» (побудовано авторами за [18-19])

Fig. 3. Investment menu of the platform «Advantage Ukraine»

Станом на 2023 рік платформа «Advantage Ukraine» працює з понад 130 інвестиційними проєктами на загальну суму 67 млрд. дол. у таких секторах економіки як *будівництво та інжиніринг, зокрема виробництво будівельних матеріалів і обладнання, виконання конструкторських робіт; енергетика, у тому числі виробництво «зеленої» енергії, водню та біометану; логістика та модернізація транспортної інфраструктури; аграрний сектор, зокрема глибока переробка та повне використання відходів;*

видобування корисних копалин, критичних мінералів та виробництво продуктів із них, зокрема налагодження повного циклу виробництва літій-іонних акумуляторів та електромобілів; охорона здоров'я та фармацевтичний сектор [10].

Виступаючи на Київському міжнародному економічному форумі восени 2023 року, прем'єр-міністр України Дмитро Шмигаль назвав шість галузей, які стануть основою економіки України після війни, – *військово-промисловий комплекс, аграрна галузь,*

енергетика, ІТ, будівництво та машинобудування [4].

Навесні 2024 року Уряд України окреслив ключові сегменти, які характеризуються найбільшими перспективами для розвитку та високим рівнем інвестиційної привабливості: *енергетичний сектор; аграрний та продовольчий сектори; транспорт та логістика; сфера критичних матеріалів; інформаційні технології; машинобудування*. Завдяки саме цим галузям вже зараз відбувається розвиток економіки, забезпечуючи як внутрішні потреби держави, так і її експортний потенціал. Крім того, в майбутньому, розвиваючи ці галузі, Україна стане допомогою для світу в протистоянні різним глобальним викликам, таким як голод, кліматична криза [17].

В квітні 2024 року Кабінет Міністрів України схвалив «Концепцію Державної цільової науково-технічної програми з використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки на період до 2026 року». В Концепції зазначено, що пріоритетними сферами, в яких виконуються завдання державної політики щодо розвитку галузі штучного інтелекту, є *освіта та професійне навчання, наука, економіка, кібербезпека, інформаційна безпека, оборона, публічне управління, правове регулювання та етика, правосуддя*. Серед пріоритетних галузей економіки, в яких використовуються технології штучного інтелекту, визначено *машинобудівну галузь; хімічну та нафто-хімічну галузь; вугільну промисловість; оборонну промисловість; ядерну промисловість; наукову та науково-технічну діяльність; сільське господарство; охорону здоров'я*. Використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки створить підґрунтя для їх переходу до технологічного підходу «Індустрія 4.0», зокрема використання концепції «розумного виробництва», де головну роль відіграють великі дані, хмарні обчислення, машинне навчання, штучний інтелект тощо [12].

Напередодні проведення «Ukraine Recovery Conference – 2024», присвяченої швидкому відновленню та довгостроковій відбудові України (11-12 червня, Берлін, Німеччина), Міністр економіки України Юлія Свириденко зазначала важливість і пріоритетність розвитку таких галузей економіки України як *енергетика, зелена металургія, логістика і транспорт, ІТ-сектор та діджиталізація, агропромисловість*. Особливу увагу має приділятися *логістиці*,

оскільки українська економіка повністю залежить від спроможності забезпечити постачання товарів. Це було яскраво продемонстровано в 2022 році, коли через неможливість повноцінного функціонування морського судноплавства ВВП України зменшився на третину. Тому в сучасних умовах держава і приватний бізнес потребують ремонту і розвитку портової інфраструктури, західних прикордонних переходів, ремонту доріг та мостів [2].

В фокусі уваги західних партнерів України – лідерство у «зеленому» та *цифровому переході* під час майбутніх відновлювальних зусиль. Процес відбудови України має не лише відновити втрачене, а й забезпечити по-справжньому стале та технологічно розвинене майбутнє для країни. На порядку денному ЄС – зробити Україну регіональним лідером і зразком сучасної екологічної та технологічної сталості [2]. Аналітики Брюссельського офісу Buildings Performance Institute Europe (BPIE) в основу успішного відновлення України ставлять високу *енергоєфективність*, рекомендуючи інтенсивно впроваджувати та фінансувати в першу чергу ті проекти з відновлення, що підвищують енергоєфективність української економіки, розвивають відновлювану енергетику, передбачають адаптацію до зміни клімату та циркулярність використання матеріалів [2].

Якщо говорити про ключові пріоритети розвитку України на 2024 рік, то ними є: *відновлення та захист енергетики, забезпечення стійкості громад, забезпечення доступу населення до базових послуг, експортна логістика, посилення реформ для забезпечення прозорості та підвітності відбудови та лідерства громад у відбудові* [2].

Висновки. З початком повномасштабної війни на території України погляди на визначення і перелік пріоритетних галузей економіки зазнають постійної трансформації. В сучасних реаліях надзвичайно важливими є галузі, які забезпечують життєдіяльність громадян та зміцнюють обороноздатність держави, а в майбутньому стануть локомотивом для відновлення української економіки. Єдиного погляду щодо переліку таких галузей наразі не існує. Проте, можна виділити декілька галузей, пріоритетність яких для економіки України зазначають практично всі фахівці. Мова йде про військово-промисловий комплекс, агропромисловий комплекс, енергетику, транспорт і логістику, інформаційні технології, машинобудування.

Список використаної літератури:

1. Александров В.В. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку: монографія / В.В. Александров, О.О. Вишневецька, І.І. Волкова та ін. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 268 с.
2. Дайджест відновлення України [Електронний ресурс] // ОФІС РЕФОРМ Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <https://rdo.in.ua/daydzhest-vidnovlennya-ukrayiny>
3. Закон України № 5205-VI від 6.09.2012 р. «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць»: втрата чинності від 27.07.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17#n10>
4. Ільченко Л. Шмигаль назвав шість галузей, які стануть основою економіки України після війни [Електронний ресурс] / Л. Ільченко // Економічна правда. – 12 жовтня 2023 року. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/10/12/705416/>
5. Кіндзерський Ю.В. Промисловість України: стратегія і політика структурно-технологічної модернізації: монографія / Ю.В. Кіндзерський; Інститут економіки та прогнозування НАН України. – К., 2013. – 536 с.

6. Кудрицька Н.В. Транспортно-дорожній комплекс України: сучасний стан, проблеми та шляхи розвитку : монографія / Н.В. Кудрицька. – К., 2010. – 338 с.
7. Мінекономіки визначило пріоритетні галузі, що потребують особливої підтримки під час війни [Електронний ресурс] // Міністерство економіки України. – 01.04.2022 р. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cbdccfec-285d-43b0-9068-28876b470d45&title=MinekonomikiViznachiloPrioritetniGaluzi-SchoPotrebuiutOsoblivoiPidtrimkiPidChasViini>
8. Перспективні галузі економіки, прогнози розвитку після війни [Електронний ресурс] // УС.Market. – 26 січня 2024 року. – Режим доступу: <https://blog.youcontrol.market/pierspektivni-ghaluzi-iekonomiki-proghnozi-rozvitku-pislia-viini/>
9. Петришина Н.В. Пріоритетні галузі економіки України: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Н.В. Петришина // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18: Економіка і право. – 2015. – Вип. 27. – С. 136-145. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_27_20
10. Платформа Advantage Ukraine працює з понад 130 проєктами вартістю \$67 мільярдів [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 18.08.2023р. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3749907-platforma-advantage-ukraine-pracue-z-ponad-130-proektami-vartistu-67-milardiv.html>
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 843-р від 14 серпня 2013 р. «Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки»: втрата чинності від 17.03.2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/843-2013-%D1%80#Text>
12. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 320-р від 13 квітня 2024 р. «Про схвалення Концепції Державної цільової науково-технічної програми з використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки на період до 2026 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvallenia-kontseptsii-derzhavnoi-tsilovoi-naukovo-tekhnichnoi-prohramy-z-vykorystannia-s320130424>
13. Свидрук І. Вплив функціонування пріоритетних галузей економіки на стан фінансово-економічної безпеки України [Електронний ресурс] / І. Свидрук, С. Ільчишин // Scientific journal «Modeling the development of the economic systems». – 2023. – Вип. 3. – С. 29-37. – Режим доступу: <https://mdes.khmnpu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/213/187>
14. Тарасова Н. В. Машинобудування в Україні: тенденції, проблеми, перспективи: монографія / Н.В. Тарасова, І.С. Калініченко, В.А. Романенко та ін.; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. – 307 с.
15. Уряд робить ставку на розвиток чотирьох пріоритетних галузей, які стануть локомотивом для відновлення української економіки [Електронний ресурс] // Урядовий портал – 21 жовтня 2022 року. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-robyt-stavku-na-rozvytok-chotyrok-priorytetnykh-haluzei-iaki-stanut-lokomotivom-dlia-vidnovlennia-ukrainskoi-ekonomiky-iuliia-svyrydenko>
16. Черненко О.Л. Визначення галузевих пріоритетів економіки України [Електронний ресурс] / О.Л. Черненко // Ефективна економіка. – 2014. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2917>
17. Які галузі економіки України мають найбільший потенціал зростання [Електронний ресурс] // УС.Market. – 29 липня 2024 року. – Режим доступу: <https://blog.youcontrol.market/iaki-ghaluzi-iekonomiki-ukrayini-maiut-naibilshii-potentsial-zrostannia/>
18. Advantage Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://advantageukraine.com.ua/>
19. Husieva N. Investment policy of Ukraine during a full-scale war: priority measures and future prospects [Електронний ресурс] / N. Husieva, O. Niemets // Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, series «Geology. Geography. Ecology». – 2024. – № 60. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/>

Nataliia Husieva

PhD (Geography), Associate Professor, Kostyantyn Niemets Department of Human Geography and Regional Studies, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq., 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: nataliya.guseva@karazin.ua, <https://orcid.org/0000-0002-3620-1213>

Kostyantyn Maliarenko

PhD Student, Kostyantyn Niemets Department of Human Geography and Regional Studies, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq., 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: kostyantyn.maliarenko@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0008-1306-7702>

Oleksandr Lyamar

PhD Student, Kostyantyn Niemets Department of Human Geography and Regional Studies, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq., 4, Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: oleksandr.lymar@student.karazin.ua, <https://orcid.org/0009-0005-8939-3801>

PRIORITY SECTORS AND INDUSTRIES OF THE UKRAINE'S ECONOMY: TRANSFORMATIONS DURING THE WAR

Identification of priority sectors and industries of the Ukraine's economy is an important task of state socio-economic policy, especially during a full-scale war. These sectors and industries should be constantly in the focus of the state and Ukrainian society. The livelihoods of citizens and strengthening the state's defense capabilities depend on them. These sectors will become the locomotive for the recovery of the Ukrainian economy in the future. Therefore, the purpose of the article is to identify the priority sectors and industries of the Ukraine's economy before, during and after the end of the full-scale war.

Before the full-scale Russian invasion, the priority sectors of the economy were considered to be the sectors aimed at meeting societal needs for high-tech, competitive, environmentally friendly products, high-quality services implementing state policies for developing production and export potential, creating new jobs. Based on this, the priority sectors were agro-industrial complex, housing and communal services, mechanical engineering complex, transport infrastructure, resort and recreational sector and tourism, processing industry, pharmaceutical industry. With the beginning of the full-scale war, Ukraine completely changed its views on the definition and list of priority economic sectors. In the current realities, sectors ensuring the livelihoods of citizens and strengthening the state's defense capabilities have become extremely important. These sectors will become the locomotive for the recovery of the Ukrainian economy in the future. There is currently no consensus on the list of such industries.

Among the existing options, the following should be noted: 1) military-tech (high-tech weapons); metallurgy, mining, and mechanical engineering; agriculture and the food industry; IT sector (Ministry of Economy of Ukraine, 2022); 2) construction and military-industrial complex, among other industries – agro-industrial complex, in particular agriculture, medicine, metallurgy and heavy industry, information technology, education and science, transport and transportation and some others (a survey conducted by the «Rating» group, 2023); 3) agriculture, metallurgy and metalworking, IT sector and startups, among other industries – construction sector, military industry, energy sector and medicine (economic studies, 2022–2024); 4) defense industry, metallurgy and metalworking, power industry, agro-industrial complex, pharmaceutical industry, logistics and infrastructure, natural resources, furniture and woodworking industries, innovations and technologies, industrial manufacturing («Advantage Ukraine», 2022); 5) energy sector, green metallurgy, logistics and transport, IT sector and digitalization, agricultural production (Ministry of Economy of Ukraine, 2024); 6) mechanical engineering, chemical and petrochemical industries, coal, defense and nuclear industries, scientific and scientific-technical activities, agriculture, and healthcare («Concept of a state targeted scientific and technical program for the use of artificial intelligence (AI) technologies in priority sectors of the economy for the period until 2026», 2024).

Keywords: *Ukraine, priority sectors and industries of the economy, full-scale war, platform «Advantage Ukraine», recovery and reconstruction of Ukraine, transformation of the economy.*

References:

1. Aleksandrov, V.V. (Eds.). (2010). *Turyzm v systemi priorytetiv rehionalnoho rozvytku: monohrafiia* [Tourism in the system of regional development priorities]. Kharkiv, Ukraine: KhNU imeni V.N. Karazina, 268 [in Ukrainian].
2. Daidzhest vidnovlennia Ukrainy [Ukraine Recovery Digest]. *OFIS REFORM Kabinetu Ministriv Ukrainy – REFORMS DELIVERY OFFICE of the Cabinet of Ministers of Ukraine*. Retrieved from <https://rdo.in.ua/daydzhest-vidnovlennya-ukrayiny> [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy № 5205-VI vid 6.09.2012 r. «Pro stymuliuвання investytsiinoi diialnosti u priorytetnykh haluziakh ekonomiky z metoiu stvorennia novykh robochykh mist»: vtrata chynnosti vid 27.07.2022 r. [Law of Ukraine on stimulation of investment activities in economy priority sectors to generate new employment opportunities from September 6, 2012, № 5205-VI] (July 27, 2022). *Verkhovna Rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17#n10> [in Ukrainian].
4. Ilchenko, L. (2023). Shmyhal nazvav shist haluzei, yaki stanut osnovoiu ekonomiky Ukrainy pislia viiny [Ukraine's Prime Minister names 6 industries that will become basis of Ukraine's economy after war]. *Ekonomichna pravda – Economic Pravda*. Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/news/2023/10/12/705416/> [in Ukrainian].
5. Kindzerskyi, Yu.V. (2013). *Promyslovisht Ukrainy: stratehiia i polityka strukturno-tekhnologichnoi modernizatsii: monohrafiia* [Industry of Ukraine: strategy and policy of structural and technological modernization]. Kyiv, Ukraine, 536 [in Ukrainian].
6. Kudrytska, N.V. (2010). *Transportno-dorozhnyi kompleks Ukrainy: suchasnyi stan, problemy ta shliakhy rozvytku: monohrafiia* [Transport and road complex of Ukraine: current state, problems and ways of development]. Kyiv, Ukraine, 338 [in Ukrainian].
7. Minekonomiky vyznachylo priorytetni haluzi, shcho potrebuut osoblyvoi pidtrymky pid chas viiny [Ministry of Economy of Ukraine defined the priority sectors that require special support during the war] (2022). *Ministerstvo ekonomiky Ukrainy – Ministry of Economy of Ukraine*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=cdbccfec-285d-43b0-9068-28876b470d45&title=MinekonomikiViznachiloPriorytetniGaluzi-SchoPotrebuiutOsoblyvoiPidtrimkiPidChasViiny> [in Ukrainian].
8. Perspektivni haluzi ekonomiky, prohnozy rozvytku pislia viiny [Promising sectors of the economy, forecasting development after the war] (2024). *YC.Market*. Retrieved from <https://blog.youcontrol.market/pierspektivni-ghaluzi-iekonomiki-proghnozi-rozvytku-pislia-viiny/> [in Ukrainian].
9. Petryshyna, N.V. (2015). *Priorytetni haluzi ekonomiky Ukrainy: stan ta perspektyvy rozvytku* [Priority Sectors of Economy of Ukraine: state and development prospects]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Serii 18: Ekonomika i pravo – Scientific journal of the M.P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 18. Economy and law*, 27, 136-145. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_27_20 [in Ukrainian].
10. Platforma Advantage Ukraine pratsiuie z ponad 130 proektamy vartistiu \$67 miliardiv [The Advantage Ukraine platform works with more than 130 projects worth \$67 billion] (2023). *Ukrinform – Ukrinform*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3749907-platforma-advantage-ukraine-pracue-z-ponad-130-proektami-vartistu-67-milardiv.html> [in Ukrainian].
11. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 843-r vid 14 serpnia 2013 r. «Pro zatverdzhennia pereliku priorytetnykh haluzei ekonomiky»: vtrata chynnosti vid 17. 03. 2023 r. [Order of the Cabinet of Ministers «On approval of the list of economy priority sectors» from August 14, 2013, № 843-r] (March 17, 2023). *Verkhovna Rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/843-2013-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

12. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 320-r vid 13 kvitnia 2024 r. «Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi naukovo-tekhnichnoi prohramy z vykorystannia tekhnolohii shtuchnoho intelektu v priorityetnykh haluziakh ekonomiky na period do 2026 roku» [Order of the Cabinet of Ministers «On approval of the Concept of a state targeted scientific and technical program for the use of artificial intelligence (AI) technologies in priority sectors of the economy for the period until 2026»] *Verkhovna Rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-kontseptsii-derzhavnoi-tsilovoi-naukovo-tekhnichnoi-prohramy-z-vykorystannia-s320130424> [in Ukrainian].
13. Svydruk, I., & Ilchyshyn, S. (2023). Vplyv funktsionuvannia priorityetnykh haluzei ekonomiky na stan finansovo-ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Impact of the functioning of priority sectors of the economy on the financial-economic security of Ukraine]. *Scientific journal «Modeling the development of the economic systems»*, 3, 29-37. Retrieved from <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/213/187> [in Ukrainian].
14. Tarasova, N.V., Kalinichenko, I.S., Romanenko, V.A., et al. (2007). Mashynobuduvannia v Ukraini: tendentsii, problemy, perspektyvy: monohrafiia [Mechanical engineering in Ukraine: trends, problems, prospects]. Nizhyn, Ukraina: Aspekt-Polihraf, 307 [in Ukrainian].
15. Uriad robyt stavku na rozvytok chotyrokh priorityetnykh haluzei, yaki stanut lokomotyvom dlia vidnovlennia ukraïnskoi ekonomiky [The government is betting on development in four priority industries that will become the Ukrainian economy's engine for the recovery] (2022). *Uriadovi portal – Government portal: Official website*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-robyt-stavku-na-rozvytok-chotyrokh-priorityetnykh-haluzei-iaki-stanut-lokomotyvom-dlia-vidnovlennia-ukraïnskoi-ekonomiky-iuliia-svyrydenko> [in Ukrainian].
16. Chernenko, O.L. (2014). Vyznachennia haluzevykh priorityetiv ekonomiky Ukrainy [Determination of sectoral priorities in the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 4. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2917> [in Ukrainian].
17. Yaki haluzi ekonomiky Ukrainy maiut naibilshyi potentsial zrostannia [Which industries of Ukraine's economy have the greatest potential for growth] (2024). *YC.Market*. Retrieved from <https://blog.youcontrol.market/iaki-ghaluzi-iekonomiki-ukrayini-maiut-naibilshii-potentsial-zrostannia/> [in Ukrainian].
18. Advantage Ukraine. <https://advantageukraine.com/ua/>. Retrieved from <https://advantageukraine.com/ua/> [in Ukrainian].
19. Husieva, N., & Niemets, O. (2023). Investment policy of Ukraine during a full-scale war: priority measures and future prospects. *Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University, series «Geology. Geography. Ecology»*, 60. Retrieved from <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/>

Received 13 March 2024

Accepted 24 April 2024